

Foto: Edhlund, Josef

Upplandsmuseet

Frösåkers Hembygdsförening Östhammar

Medlemsblad 2017

Pris: 60 kr

Innehållsförteckning:

Ordförande har ordet

Planerade aktiviteter 2017

Årsbokslut för Frösåkers Hembygdsförening

Takbyte på Didricssonska loftboden

Fornminnesexkursion

Utställningen ”Staden Östhammar”

Boken ”En storredare i Roslagen”

Amiralitetskapten och lotsdirektören Nils Åman

Östhammars vattentorn 100 år

Gökotta

Östhammar i bild

Östhammars stads sista rådstuga 1916

Verksamhetsberättelse 2016

Föredragningslista årsmötet 2017

Fotot på framsidan är taget av Östhammarsfotografen Josef Skötsner-Edhlund. Vi ser bokhandlare Arvid Holmberg köpa strömming av några fiskare på Rådhusorget. Bilen är en T-Ford, som ägdes av Erland Forsman. Bilen gick som droska i Östhammar 1921- 1922.

Ansvarig utgivare:

Karl-Fredrik Ingemarsson

Ordförande i Frösåkers Hembygdsförening

Stolt samarbetspartner kring historien - och framtiden

Svensk Kärnbränslehantering AB

Ordförande har ordet

Mitt femte år som ordförande har varit arbetsintensivt, lärorikt och spännande.

Styrelsen är som tidigare år en duktig, kunnig och trevlig grupp, som har varit ett gott stöd i verksamheten och i min roll som ordförande. Många kontakter utanför vår förening har förevarit under året, då gällande hembygds- och fornminnesfrågor främst med skolor, Östhammars kommun, Upplands fornminnesförening och övriga hembygdsföreningar i kommunen samt Visit Roslagen. Dessa kontakter har gett oss i styrelsen inspiration, förstärkta insikter och kunskaper.

Traditionell Gökotta på Kristi himmelfärdsdag genomfördes vid Johannisfors med inslag av blomexkursion.

Nationaldagsfirande 6 juni genomfördes traditionsmässigt med vår församlingspastor Anne-Marie Larsson som talare. Vi hade tur med vädret och solen lyste när fanborgen med Lions och Kurt Holgerson i täten med musikkåren Al Fine kom gående från torget. Musiken underhöll, kaffe serverades, evenemanget avslutades med vår nationalsång. Sådana högtidsdagar tycker nog alla att Sverige är fantastiskt.

Föreningens hemvändardag med firande av 100 års jubilerande Vattentornet var huvudfokus under året. Arrangemanget den 31:a juli med start kl. 13 i samverkan med SKB, kommunen och ICA som slog alla rekord, 750 besökare kom och 575 besökte Vattentornet där en film, producerad av SKB och föreningen för dagen, visades.

En mindre auktion hölls med trevliga inslag.

ICA som bjöd på picknick fick bråda timmar med smörgås och bullar och vår personal som kokade kaffe fick inte heller en lugn stund förrän kl. 16. Ett lyckat och fint arrangemang som gick jättebra.

Under året har en bok i samverkan med författaren och folklivsforskaren J Roger Toll *En Stor redare i Roslagen* tagits fram. Release på rådhusalen 28 september drog många besökare. Boken är en kulturskrift av stort värde som beskriver personen Mathias Lundqvist, sjöfart och utveckling i Östhammar med omnejd under perioden 1870- 1925.

En resa i ångslupen Viktorias kölvatten genomfördes i samverkan med Visit Roslagen syftet var att beskriva och uppleva hur skärgårdstrafiken fungerade år 1900.

Under resan med Roland Sjölanders Sunnan besöktes Tvärnö, Raggarön, Älvsnäs, Sundsveden, Sladdarön, Tulka och Hargshamn. Under återresan till Östhammar presenterades ångbåtspost från tiden. De över 60 passagerarna var mycket nöjda med resan och berättelserna.

Under sommaren har under fem veckor fredag till söndag hembygdsgården varit öppen med möjlighet att fika och se våra samlingar. Ett stort tack till de som ställt upp för att göra detta möjligt. Målsättningen är att vi skall kunna visa vår fina hembygdsgård och våra fina samlingar än mer och göra den tillgänglig för visning. Ett exempel är kvällsöppningar med visningskvällar.

Föreningen bjöd 16 personer från ålderdomshemmet Edsvägen 16 på utflykt till hembygdsgården, där bjöds på kaffe information, mycket uppskattat. Föreningen har också närvarat och hållit föredrag på Edsvägen 16.

En uppskattad verksamhet är alltid "Öppethusdagen" vid Markatorpet i år den 11 september, *Värblingsö Marka Båtsmanstorp, rote 100 i Roslagens Norra Båtsmanskompani*. Vi förevisade och berättade om båtsmanstorp, historien kring båtsmän och vilka som bebott och levtt på torpet. Kaffé med hembakt dopp serverades till allas stora glädje.

Forminnesutflykten på hösten till Norrby gravfält och varggrop var intressant och många hade mött upp. Vi blev visade av guider från Valö Forsmark hembygdsförening som berättade om varggropen och dess historia. Efter att kaffé intagits vid Liängs gamla arbetarbostad som idag endast består av en husgrund, för vi till Liängs kalkgruva där Lars Noren och Kjell Adolfsson visade området och berättade om gruvans historia. Ett uppskattat arrangemang med många deltagare.

En utställning i SKB lokalen i samverkan med Fotoklubben och Östhammars konstnärsförening genomfördes med över tusen besökare. Föreningen visade tavlor med motiv från gamla Östhammar och äldre saker från vårt museum.

Föreningen har i samverkan med kommunen startat ett arbete med att digitalisera Östhammars tidning 1886 – 1966 som tidigare endast funnits att tillgå hos biblioteket. Under året har 1800-tals delen digitaliserats med hjälp av ett företag i Uppsala. Nu sker omstart i en ny konstellation med arbetsmarknadskontoret i Östhammars kommun och föreningen. Förhoppningen är att detta skall kunna presenteras och göras allmänt tillgängligt under 2017.

Studiecirkel med inriktning av att intervjua seniora personer med god insikt och kunskap om Östhammars historia har genomförts och dokumenterats, vi har nu 23 personer inspelade ca 45-60 minuter var. Ett mycket viktigt arbete, detta är en verksamhet jag hoppas vi kan fortsätta med under kommande verksamhetsår.

En del av taket på Didriksonska Loftboden har under året förtjänstfullt lagats och reparerats, nytt tegel pålagt. Resterande reparation kommer att ske under 2017. Föreningen har för detta arbete beviljats medel ur Carl G Beck-Friis fond för Naturvård och hembygdskultur.

Att kunna berätta om och visa Östhammars fotohistoria är ett projekt föreningen driver, målsättningen att under 2017 kunna visa och presentera detta.

Flera föremål har under året skänkts till föreningen, tack till alla givare. Notera att det föranleder noggrann katalogisering och dokumentering. Ett arbete med att modernisera och uppdatera vårt inventarieregister är startat.

Föreningen startade i början av året en Facebooksida. Vid årets slut var det drygt 1000 följare av sidan. Ett mycket bra sätt att sprida kunskap om föreningens verksamhet och Östhammars historia.

Jag vill som avslutning rikta ett stort tack till alla ideella krafter som bidragit och som gör vår verksamhet möjlig.

Tack

Planerade aktiviteter 2017

28 februari (tisdag) kl. 18.00

Årsmöte i SKB:s lokal
Norra Tullportsgatan Östhammar.

2 - 3 maj (tis-ons) från kl. 9.00

Städdagar inom- och utomhus vid
Hembygdsgården.

25 maj (torsdag) Gökotta

Samling kl. 06.00 parkeringen Konsum

17 maj (onsdag) Hembygdsgården

18.00 temavisning av muséet

6 juni (tisdag)

Sveriges Nationaldag firas traditionsenligt
vid Hembygdsgården.

24 juni Midsommardagen

Ekumenisk friluftsgudstjänst
vid hembygdsgården

30 juli (söndag) kl. 13.00 – ca 16.00

Hemvändardag med liten auktion

Öppet muséum fredag-söndag kl. 13-16

7-9 juli, 14-16 juli, 21-23 juli, 28-29 juli,
4-6 augusti

30 augusti (onsdag) Hembygdsgården

18.00 temavisning av muséet

10 september (söndag) kl. 12.00 – ca 15.00

Öppet Hus

Visning av Båtsmanstorpet i Marka

24 september (söndag) kl. 12.00 – ca 15.00

Fornminnesexkursion

Samling Hembygdsgården 12.00

31 december Nyårseld

kl 18.00 Hembygdsgården

Ytterligare information kommer i
Annons Nytt och på föreningens hemsida

www.hembygd.se/frosaker

Årsbokslut 2016-12-31

Intäkter	Kronor
Medlemsavgifter	42 900
Servering	13 320
Projekt Boken	91 525
Övrig försäljning	8 323
Bidrag o gåvor	1 400
Ränteintäkter	167
Summa intäkter	157 635

Kostnader	Kronor
Direkta medlemsavgifter	5 960
Direkta kostnader servering	6 800
Projekt boken	65 717
Annonser	2 888
Kontorskostnader, porto	1 273
Elkostnader	14 169
VA-avgifter	3 788
Fastighetsskötsel/underhåll	7 307
Försäkringspremier	13 771
Bankkostnader	1 018
Övriga kostnader	1 706
Avskrivningar	7 500
Summa kostnader	126 954

Årets resultat **30 681**

Eget kapital

Ingående balans 294 118
Årets resultat 30 681

Utgående balans **324 799**

Medlemsavgiften för 2017 är

150 kr /enskild

250 kr / familj

Plusgiro 491 86 29-9

Var god ange medlemsnummer eller
namn och adress på inbetalningskortet.

Takbyte på Didrikssonska loftboden

I september månad påbörjades ett planerat arbete med att byta ut takbeklädnaden på Didrikssonska loftboden. Byggnaden flyttades från sin ursprungliga plats vid Rådhusorget 1953 för att återuppföras på sin nuvarande plats vid hembygdsgården och har sedan dess haft befintligt tak.

Arbetslaget som gav sig i kast med detta var Bengt Nordström, Karl-Arthur Sjöblom, ordföranden Kalle Ingemarsson samt undertecknad. Det första problemet för oss att lösa var att skaffa fram en funktionsduglig byggnadsställning som både skulle göra arbetet säkert och praktiskt genomförbart. Efter en del forskning i ärendet fick vi napp hos Thuressonarna på DOFT AB som kostnadsfritt lånade ut och monterade upp en flyttbar byggnadsställning i aluminium.

Då nytt lertegel, takläkt, rullar med takpapp och 3 liter svart slamfärg av märket Falu Röd var inhandlat påbörjade vi det egentliga arbetet på fastigheten. Den del av taket som var i sämst skick var det västra delen ovanför den inredda skolsalen där teglet till stor del bestod av bitar och tegelskärvor samt en del pannor man kompletterat med på senare år så där startade vi renoveringen. Karl-Arthur backade till sin traktorkärra och all tegel och gammal läkt kastades ner och bjöds på en sista åktur ut till Börstil för att bli fyllning i ett dike. Vindskivor och taknock plockades ner försiktigare då de skulle "mallas" av på friska brädor. Takbrädorna hade undersökts tidigare från undersidan och såg då ut att vara i bra skick men i det ena hörnet hade läckande vatten gjort att några brädor murknat och måste bytas ut. Men inget var omöjligt för oss. Bengt sågade raskt bort de dåliga bitarna på brädorna och passande bitar letades fram i virkesförrådet och sattes på plats. Sen drack vi kaffe och ljög en stund.

På flygfotot över Östhammars centrala del ses den Didrikssonska gården bakom rådhuset. Taket på loftboden är markerat med en pil.

Den nya pappen lades på plats och fixerades med läkten. Bengt for omkring som en ekorre på taket och jag, som har mycket stor respekt för höjder över 3 meter, hjälpte till så gott jag kunde. Hade väl i det läget önskat mig en arm till att hålla i mig med, men det är konstigt, med Bengts vänliga och bestämda arbetsledning på taket kändes det riktigt hemtamt efter en stund. Innan det nya lerteglet skulle på plats sattes vindskivorna upp och några rader tegel kunde läggas mot kant och motnock. Eldprovet för mig blev att tillsammans med Bengt lägga de av Karl-Arthur slam-målade nockbrädorna på plats. Det gick galant och jag kunde till och med njuta lite av utsikten över Östhammar.

Del 1 av tak-projektet avslutat och fyra nöjda gubbar intog kaffe och tårta i Löflinska gården. Till våren 2017 förbereder vi del 2 av projektet vilket blir ett större jobb som nog kommer att kräva en del sakkunnig hjälp utifrån och vi bidrar med det vi kan. Avslutningsvis, tack för några roliga och lärorika dagar, och du, vi hade ju dessutom tur med vädret!

/Bosse Eriksson/

Undertecknad, Karl-Arthur och Bengt framför loftboden.
Bakom kameran ordföranden Kalle Ingemarsson.

Fornminnesexkursion

Årets fornminnesexkursion gick till Norrby.

Där möttes vi av Lars Norén och Kjell Adolffson från Valö-Forsmarks Hembygdsförening, som var dagens guider. I det soliga septembervädret startade vi exkursionen med 21 deltagare.

Norrby och trakten däromkring har gamla anor och är rikt på fornminnen. Ett stort antal gravrösen på åkerholmarna väster om byn visar att området var befolkat redan under förhistorisk tid. Vi besökte ett av gravfälten, som i mitten är krönt med en bautasten. En bautasten är ett rest långsmalt stenblock, som till skillnad mot en runsten saknar ristningar. De förekommer i våra trakter oftast på gravfält från järnåldern.

En annan av sevärdheterna i området är den välbevarade "Varggropen". Fångstgropen är rund, 2,5m i diameter och 5m djup. Insidan har lodräta sidor av omsorgsfullt lagda stenar. I gropens mitt slog man ner en påle, vars övre ände skulle nå ovanför markytan. Där placerade man ett lockbete efter att man dolt gropen med ris och mossa, som hölls upp av smäckra störrar. Betet som bands fast vid pålen kunde vara en höna eller gässling, men även små lamm eller grisar lär ha förekommit. Med sitt skrik skulle de locka dit vargarna. Det berättas att varggropen i Norrby har använts fram till mitten av 1800-talet.

Redan i kung Kristoffers landslag från 1442, fanns regler om plikten att delta i kampen mot rovdjuren. Det föreskrevs att allmogen skulle hålla varggrop, varggård, och vargnät och delta i gemensamma vargjakter, "skall". Varje bonde var skyldig att infinna sig vid dessa organiserade skall, och hålla vargnät i föreskriven längd, samt jakt-lappar, tygstycken (liknande säckväv)

1,0m x 0,5m, påmålade med skrämmande bilder. Näten fästes samman så man kunde driva samman och stänga in djuren. De enda som gick fria från det obligatoriska deltagandet i rovdjursskallen, var förutom barn och orkeslösa: "kyrkoherde, klockare och ihysesgummor". Först i och med 1864 års jaktstadga upphörde denna skyldighet.

Efter en fikastund i det vackra höstvädret åkte vi vidare till Liäng. Vid Liäng finns en rik förekomst av kalksten, som bröts under en längre tid. Brottet vi besökte är numera vattenfyllt. I närheten kan man se varphögarna och bland buskar och träd som växt upp, kan man se rester av föremål från den verksamhet som pågått där. Under den tid som cellulosafabriken i Johannisfors var i drift (1893-1932) tog man kalksten från Liäng. Fabriken hade egen kalkugn för bränning av stenen. Man hade även avsättning för stenen vid brukens masugnar. Enligt uppgift (Wik, Sundberg, SGU, 2006) uppskattas mängden bruten kalksten till ca 45 000 ton.

En mycket intressant och trevlig dag med Lars och Kjells medverkan. Dessutom fick vi fina naturupplevelser med en räv och en älgfamilj som visade upp sig. /Vivi Lindberg/

Utställningen ”STADEN ÖSTHAMMAR” 1-30 september

Utställningen i SKB:s lokaler var ett samarrangemang mellan SKB, Östhammars kommun, Östhammars Fotoklubb, Östhammars Konstnärsförening och Frösåkers Hembygdsförening.

Invgningstal hölls av kommunens kultur- och fritidschef Lena Hellström.

Ett stort antal tavlor och foton med motiv från Östhammar visades. Hembygdsföreningen bidrog med bruksföremål, tavlor, textilier och en fin samling av gamla silverföremål, tillverkade av silversmeder i staden.

Dessutom visades ett bildspel med vyer, som varit publicerade i medlemsbladen 2014 -2016. Föreningen presenterade sitt projekt med digitalisering av Östhammars Tidning från 1886 och framåt i tiden.

Filmen om gamla Vattentornet och dess tillkomst för 100 år sen visades.

Utställningen blev en succé och sågs av över 1000 besökare.

/Vivi Lindberg/

Ett urval av de silverföremål, som visades

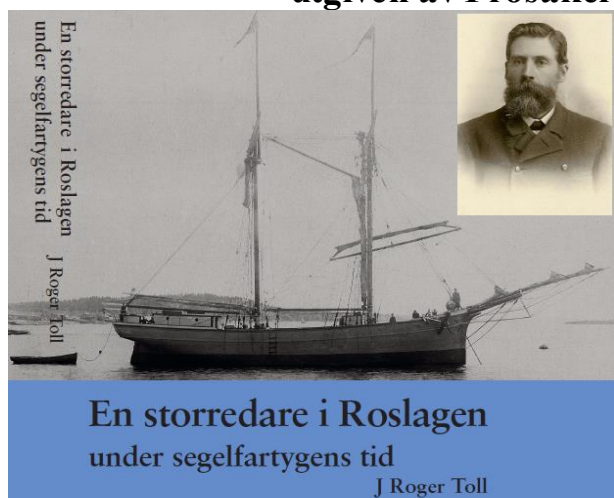

Material från Östhammars Tidnings tryckeri

Från invigningen av utställningen

Boken "En storredare i Roslagen" skriven av J Roger Toll utgiven av Frösåkers hembygdsförening

Boken handlar om Rådmanen Handlaren och Rådmanen Mathias Lundqvist

Mathias som ung Handelsbokhållare i Östhammar. Redan vid 26 års ålder börjar han sin redarkarriär

Skonerten Jenny av Östhammar

Skonerten Nordbon av Östhammar

Frösåkers hembygdsförening har i ett flertal år samarbetat med folklivs- och sjöfartsforskaren "Båtologen" J Roger Toll från Hallstavik. Denna samverkan har mynnat i artiklar i medlemsbladet samt en skrift om Östhammars ångbåtar "Tre Östhammars Båtar".

Roger har efter presentation av sitt omfattande material föreslagit att han och föreningen i samverkan skall publicera det som under 25 år forskats fram kring Östhammars profilen Mathias Lundqvist, detta material är grunden till denna bok.

Mathias Lundqvist är en av de mest betydande personerna för Östhammars Stads utveckling under 1800 talets slut fram till 1920 talet. Han var *Handlare, Rådman och Redare*.

Mathias är född 1850 i Sandika by söder om Östhammar. Han kommer från en bondefamilj där fadern Anders Persson satsar som nybyggare på Jernlund, efter att han sålt sin gård i Sandika by. Troligen var intresset för bonde livet inte det som drev familjen, båda sönerna Mattias och hans äldre bror Per sökte andra banor i livet. Mathias äldre bror blev utlärd målare men dog ung, Mathias sökte sig tidigt till sjöfarten.

Efter en kort sejour som jungman och en tid i Stockholm kom han 1871 på våren som handelsbetjänt till handlaren Anders Gustav Sidenvall i Öregrund, där han ser en framgångsrik handlare och redare, detta är troligen en av inspirationskällorna till den utveckling som kom att prägla hans liv

Mathias kommer på hösten 1871 som handelsbetjänt till Gustav Andersson i Trästa. Här kommer han i kontakt med sjölivets alla delar när det gällde att underhålla och hålla fartygen i segeldugligt skick. Hos Gustav Andersson i Trästa låg över vintern fartyg upplagda för att genomgå erforderliga underhållsåtgärder. Efter detta underhåll var fartygen i skick att möta kommande seglotionssäsong utmaningar

Mathias tog steget 1872 till handelsbetjänt hos Anders Jacobsson i Östhammar, den då i Östhammar dominerande handlaren. Han avancerade snabbt och blev 1876 handelsbokhållare. Samma år 1876 anträder han rederiverksamhetens bana, då han redan vid 26 års ålder köper sitt första fartyg, Skonerten Andreas på 71 nettoton. Detta är det första och enda nybyggda fartyg han under sin omfattande rederiverksamhet kommer att inneha. Mathias kom att fungera som huvudredare med andra partsredare som kompanjoner i de övriga är fartyg som förvärvas vid auktioner eller fartyg som utannonserades till försäljning. Mathias kommer sammanlagt att vara redare i 43 fartyg vilket gör honom till under denna tid Roslagen största redare

Mathias gifter sig 1878 med skollärarinnan Alfhild Johanna Holmberg från Uppsala, de får många barn, åtta flickor.

Han kom i Östhammar att öppna en omfattande handelsverksamhet som även omfattade skeppshandel med utrustning och riggmateriel till fartyg. Mathias handelsbod och gård låg vid Rådhusorget, där kom han att vara i centrum för det mesta som folk behövde. I Mathias omfattade handel ingick också att skeppa varor till Stockholm och även så utomlands, han exporterade bland annat lingo till Tyskland.

/Karl-Fredrik Ingemarsson/

Mathias var den drivande bakom att starta Östhammars Ångbåts aktiebolag, som kom att betjäna person och sjötransporterna till och från Östhammar under flera tiotals år. De vita ångbåtarna var under hans tid livsnerven för handel och samfärdsel.

De insatser som kan tillskrivas Mathias gällande den industriella utveckling i staden så som ex. uppförandet av Boda Kvarn och Såg symboliserar den drivkraft som denna man hade. Men mest känd är dock Mathias för sin omfattande rederiverksamhet

1890 blir Mathias vald till *rådman* och som sådan tillsammans med tre kollegor, en var Reinhold Sundberg, kom de att tillsammans med Borgmästaren styra utvecklingen av Östhammars Stad. Det blev nya stadsplaner, vägar, vattentorn etc. expansionen till det centrala Östhammar som vi känner till idag kom till under Mathias tid

Mathias var som handlare en ekonomiskt sinnad person, styrelseledamot av Upplandsbanken. Han hade även en egen bankverksamhet, där befolkning kunde mot fast ränta sätta in pengar. Detta blev för honom vid sämre tider efter kriget ett bekymmer, då folk ville ta ut sina pengar som var omsatta i fasta tillgångar

Söker man i handlingar från Stadens förvaltning som ex. drätselkammarsprotokoll, är dessa oftast vidimerade av M Lundqvist. Bouppteckningar efter avlidna Östhammarsbor på sent 1800-tal och början på 1900-talet är nästa samtliga undertecknade av Mathias.

En berömvärd och omfattande livsgärning kan tillskrivas denna för Östhammars Stad utveckling så framstående och viktige person. Frösåkers hembygdsförenings och J Rogers Tolls förhoppning är att denna bok kommer många till glädje och ger insikter från en tid, bara ca 100 år tillbaka.

Amiralitetskapten och lotsdirektören Nils Åman född 1684 - död 1758

Efter att i 1932 årsskrift från Frösåkers hembygdsförening ha tagit del och fascinerats av denna i Östhammar födde person och hans i skriften på 20 sidor skildrade livsöden, tog jag och vår revisor Anders Öhrn och genomförde en kulturresa till norra Åland.

Vi reste till Finnströms kyrka blev efter löfte av kyrkoherden, visade av en kyrkomusiker, en magnifik kyrka med kraftiga väggar och pelare. Väl utsmyckad med diverse för oss svenskar kända porträtt av t.ex. Karl XII.

Vi for sedan vidare till Geta kapell där vi blev guidade av en synnerligen sympatisk kyrkvärd. Vårt intresse förklarade vi, var att hitta spåren efter Nils Åhman. Väl framme fick vi i ingången till kapellet se ett bisamhälle, som sedan flera år bodde i kyrkväggen över entrén. Pittoreskt för mig som är biodlare!

Kyrkvärden berättade att klockstapeln och klockorna i denna var skänkta av Nils Årman. Han sitter avbildad på en större målning i sakristian. Vår resas mål var att på ort och ställe få ta del av detta fantastiska porträtt.

Nils Årman var under sin levnad som Lotsverkets direktör, bosatt på Åland. Det var under hans tid som många av farlederna fick båkar och kumlar (landmärken) så att seglationen kunde ske tryggt. Först bodde Årman på Kastelholms kungsgård 1741, som arrendator och senare på Bolstadholm. Det var Ålands störta sätesgård, som han förvärvade 1749, trots avsaknad av adlig bakgrund. Sedan han, genom K. Maj:ts den 5 januari 1750 medgivande, ehuru ofrälse, skulle få besitta säteriet Bolstadholm (Kålbostad) med underlydande Myckelgräs frälsehemman och sex torp. Bolstadholm drivs idag av en jordbrukarfamilj med köttproduktion.

Trots att han sedan länge bodde på Åland, var Nils Årman var så givmild och full av omsorg för sin hembygd Östhammar, att han bekostade lillklockan i Östhammars kyrka och även en klocka i Börstils kyrka. Denna klocka har efter omgjutning förlorat sin inskription.

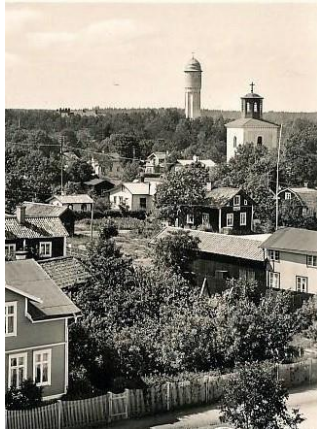
Lillklockan i Östhammars kyrka, som blev gjuten 1742, har däremot kvar sin inskription:” För sammanskåt som Östhammars stads församling gjort jämte det ansenliga som Amiralitets-Capitanien H Niclas Årman gifwigt är denna klocka gjuten ”. Klockan kan beses i kyrktornet.

Årman visade även sin omsorg om hembygden genom en donation på 600 daler kmt (kopparmynt). Varav räntan skulle utgå som löneförstärkning till läraren vid stadens skola. (Man kan undra hur denna donation förvaltas idag?) Årmans föräldrar var borgaren Olof Eriksson Håmman och farfar var rådman Erik Mattson Håmman Nils Årmans bror var ägare till skattehemmanet Gammelbyn 3. Modern var Margareta Nilssondotter Kuut, vars farfar var Johan Larsson Kuut, borgmästare i Östhammar. Hela den spännande historien om Nils Årman skriven av Claes Schram, finns att tillgå i föreningens årsbok 1932.

/Karl-Fredrik Ingemarsson/

Östhammars Vattentorn 100 år

Vattentornet en profil och ett landmärke för Östhammar, där det står på västra bergen högt och slankt och ståtligt med sina 41 meter.

Varför byggdes då vattentornet, Stockholmsläns landsting planerade 1913 att bygga ett nytt 100 bäddars lasarett. För detta behövdes ett ordnat vatten distributions system och landstinget krävde att Östhammar skulle ordna detta. Det gamla lasarettet från 1867 i nuvarande kvarteret smedjan är nu för litet byggt för endast tolv bäddar senare utökat till 20 och hade hela norra Roslagen som upptagningsområde.

Tidigare hade man i Östhammar hämtat sitt dricksvatten i stadens brunnar som fanns bl.a. på rådhus torget med även Pålkällan och sankt Eriks källa vid Källör. Att hämta sitt dricksvatten i dessa typiska kopparflaskor med pip var en trevlig och uppskattad uppgift för pigorna och som där vid brunnen träffades och ventilerade de senaste nyheterna. Dåtidens sms och facebook.

Det nya Lasarettet skulle byggas intill staden gräns på Gammelbyns mark där det nuvarande sjukhuset ligger. Stockholms läns landsting krävde då i förhandlingar med Östhammars stad att ett vattentorn skulle byggas med kapacitet för det nya 100 bäddarssjukhuset. Landstinget lovade bidra med 10 000 kr.

Dåvarande Drätselkammaren motsvarande dagens kommunstyrelse med Mathias Lundqvist som ordförande hade att hantera frågan. Jag har tittat i kommunens arkiv och hittat de protokoll från 1913 -1916 som drätselkammaren nedtecknat, här några klipp ur dessa.

Den 4 maj 1915

närvarade herrarna Mattias Lundqvist, Hjalmar.v. Scheele, Tor Schram, Edvard Holmgren, J F Jansson (hotellägare) och P Mattson sammanträder. *De var dessa herrar som för stadens räkning och utveckling styrde och ställde.*

- Anmäldes att allmänna ingenjörbyrån för väg och vattenbyggnad begärde 2000 kr för upprättande av byggnadsritningar entreprenad kontrakt samt byggnads kontroll av Vattentornsbygget enl. alt III

- Efter en längre diskussion varvid framställdes att Staden på grund av ovannämnda byrås utlåtande för cirka två år sedan att ett vattentorn för vårt behov skulle kunna uppföras för 23 000 kr och staden utgående från denna kontaktsumma af Stockholms läns landsting för vars räkning nytt Lasarett härstädes skulle byggas till vilket staden förbundit sig anskaffa vatten men ej att leverera det inom lasarettbyggnaden utan vederlag endast begärde 10 000 kr

- Då nu samma byrå beräknar kostnad till ca 35 000 kr utan pumpmaskineri anser sig staden knappast kunna utföra en sådan byggnad då härtill kommer så avsevärd kostnad för ritningar m.m –

Den 17 maj

- Antas ett anbud på 1600 kr för byggnads ritningar arbetsbeskrivningar, entreprenadkontrakt samt byggnads kontroll för ett vattentorn enl. alt.III

- 26,5 meter till botten av cisternen om 200 m³ och 33 meter till takfoten

- Färgen bestämdes att utgöra cementputs med vita fönster

- Hela Vattentornet med tak 41 meter

- Dock skall fönstren ökas till antal 6 med en öppning av 1 m * 0,75 m

- Beslöts att utlysa entreprenad auktion 29:e maj kl. 6 em. Då gällande sprängning av 109,3 m³ bergmassa för vattenledning från blivande vattentorn till gatukorsningen vid Påkällan

Den 28 maj

- § 2 beslöt att till allmänna rådstugan och Magistraten begära att uppta ett lån dels för uppförande av Vattentorn å västra bergen dels en vattenledning fram till lasarettstomtens gräns vid landsvägen dels för anläggande av kloakledning från lasarettet och dels för framdragning av vattenledning i staden till Rådmansgatan vid Hermanssons gård (idag Söderbergiska gården)

Den 31 maj

- till denna dag uppskjutna frågan om sprängning antogs att utföra detta i egen regi med byggmästare Mattias Mattson såsom arbetsledare.

- Uppdrogs åt sekr. att infodra anbud å glaserade lerrör dels rör av cement 800 m 15", 130 m 6" samt 135 m 15 cm helgjutna järnrör för kloakledning.

Den 16 juni

- Staden vidhåller att kloakvattnet från nya lasarettet renas med septiktank och ett fullt effektivt reningsverk innan det släpps ut i kloakledningen

- Drätselkammaren förslår Magistraten och allmänna Rådstugan måtte besluta om upptagande av ett lån å 60 000 kr att amorteras under 40 år dels för vattentorn dels för vattenledningar och kloakledningar.

Den 22 juni

- Beslöts att annons om entreprenad å vattentorn jämte pumpmaskineri införes i Östhammars m fl. tidningar

Den 9 juli 1915

- Inkomna anbud 14 st bl.a. Kruger o Toll Skånska Cement gjuteriet från 63 tkr inkl pump station till 33,3 plus 5,775 tkr för pumpstation utvärderas, något beslut fattas ej på detta möte

Den 19 juli 1915

DK närvarande M Lundqvist, T Schram, Edv. Holmgren, J F Jansson, P Mattson plus Byggnadsnämndsledamoten Hermansson

Beslöts att anta

- Botulfsen o Co anbud om 33,3 tkr för Vattentorn utan pump maskineri
- Merkantila Ingenjörbyrå om 6 025 tkr för pumpmaskineri inkl. installation
- Bygget kan nu starta efter att bank garantier inhämtats och att två utsedda Edv. Holmgren och sekr Emil Erngren utfört leverantörskontroll (Tänkvärt för dagen kommunala verksamhet)

Den 14 juni 1916

- Efter 11 månaders byggande och installerande görs besiktning och överlämnade Vattentorn och Pumpmaskineri till Östhammars stad
- då endast några få anmärkningar noterats, godkänns leveransen
- För en bod som Botulfsen övertar skall firman betala 100 kr samt för grus som staden låtit framforsla skall firman betala 600 kr
- Merkantila ingenjörbyrå skall istället för nedläggning av 10 meter rör som firma utfäst sig till skall likvid icke erhållas för ett stycke Slussventil
- Mattias "M" Karlsson på elektricitetsverket får i uppgift att utöva tillsyn över driften

Noteringar

- Besöks av gift bestämdes till 50 öre per person och 25 öre per person om man kom i grupp.
- Fabrikören "M" Karlson den första vaktmästaren, hade en besöks bok och kikare att användas för att se ut över omgivningarna
- Den sista att till se vattentornet var "Pump Kjell" Kjell Karlsson som med sin hund Colliern kom att ses vandrande till vattentornet varje dag
- Bus streck som att låna nyckeln som låg över dörren och olovandes gå upp i tornet var vanligt förekommande
- 1928 då luftskeppet Nobile passerade över skärgården på väg till Nordpolen var vattentornet fullt med folk. Då kunde man från vattentornets fönster se henne glida över Singö landet.

-1970 byggdes ett nytt större vattentorn uppe på Ulrikeberg då detta gamla vattentorn blivit för litet

-Detta vackra vattentorn som står nu som ett ståtligt landmärke och bevis på då tidens byggnadskonst.

/Karl-Fredrik Ingemarsson/

GÖKOTTA den 15 maj kl. 05:30

Ett litet tappert gäng samlades vid Konsum på morgonen för att under Karl Arturs ledning färdas mot Johannisfors.

Tanken var att kombinera en exkursion i naturen med lyssnade till en eventuell gök.

Exkursionen innehöll fina upplevelser med majvivor i blom. Flera orkidéer stod i knopp. Notera att platsen vi besökte som kallas "Smocken" är den enda plats förutom på Öland och Gotland där orkidén Johannesnycklar skådats.

Efter att blomprakten beskådats for gänget vidare till Storskär för att under de vackra stora ekarna inta morgon kaffe och lyssna efter Göken. Vädret var väl inte det bästa så någon gök blev det inte denna utflykt.

ÖSTHAMMAR I BILD

Torbjörn Forsman har textsatt ett urval av sin digra samling av gamla foton och vykort från Östhammar. Bilderna är uppdelade i tre avsnitt:

Östhammars närområden, personmiljöer och ”byggnader, gator, hamnen”.

Östhammars närområden

Sandika Barnkoloni en sommardag 1913. Generationer av barn har varit på ”kollo” i Sandika, en verksamhet som drevs fram till 1970 talet. I fören på ekan sitter fotograf Britta Skötsner-Edlund.

Foto: Skötsner-Edlundh

Hargshamn var utskeppningshamn för bruken utmed Dannemora-Hargs Järnväg som invigdes 1876. Bilden visar hamnen omkring 1920.

Foto från ett privat album

Flygfoto över Norrskedicka.

Ensamrätt & Foto: A/B Flygtrafik, Dals Långed.
Frigivn av Föresvarsstaben K 1153

Flygfoto över Norrskedika på 1940-talet. Vid denna tid fanns många butiker och verksamheter; bland annat bageri, mejeri, poststation och pensionat.

Vykort

Norrskedika Tegelbruk var beläget nära Malplatsen (bryggan) vid Norrskedika Gruvor. Tegelbruket var i drift några år i början av 1900-talet och ägdes av August Blom. Hans far var en av spinnrockssvarvarna i Östhammar. Augusts syster Julia var fotograf.

Foto från ett privatalbum

Utskeppning av timmer vid Kvistagran söder om Husbacken sommaren 1932. Den svåra novemberstormen året innan, hade gjort stor åverkan på traktens skogar. Fotot har vi lånat av Sixten Messing, vars far har tagit bilden. Namnet Kvistagran (kvista granar) kan möjligen ha tillkommit vid denna tid. Idag är det här ett nytt bostadsområde under uppförande.

Den fyraårige Sixten Messing med sin mor och kon Svanta sommaren 1932. Bilden är tagen vid Smultronören, norr om Husbacken. Sixten är medlem av vår förening och en stor källa till kunskap!
Foto: Familjen Messings album

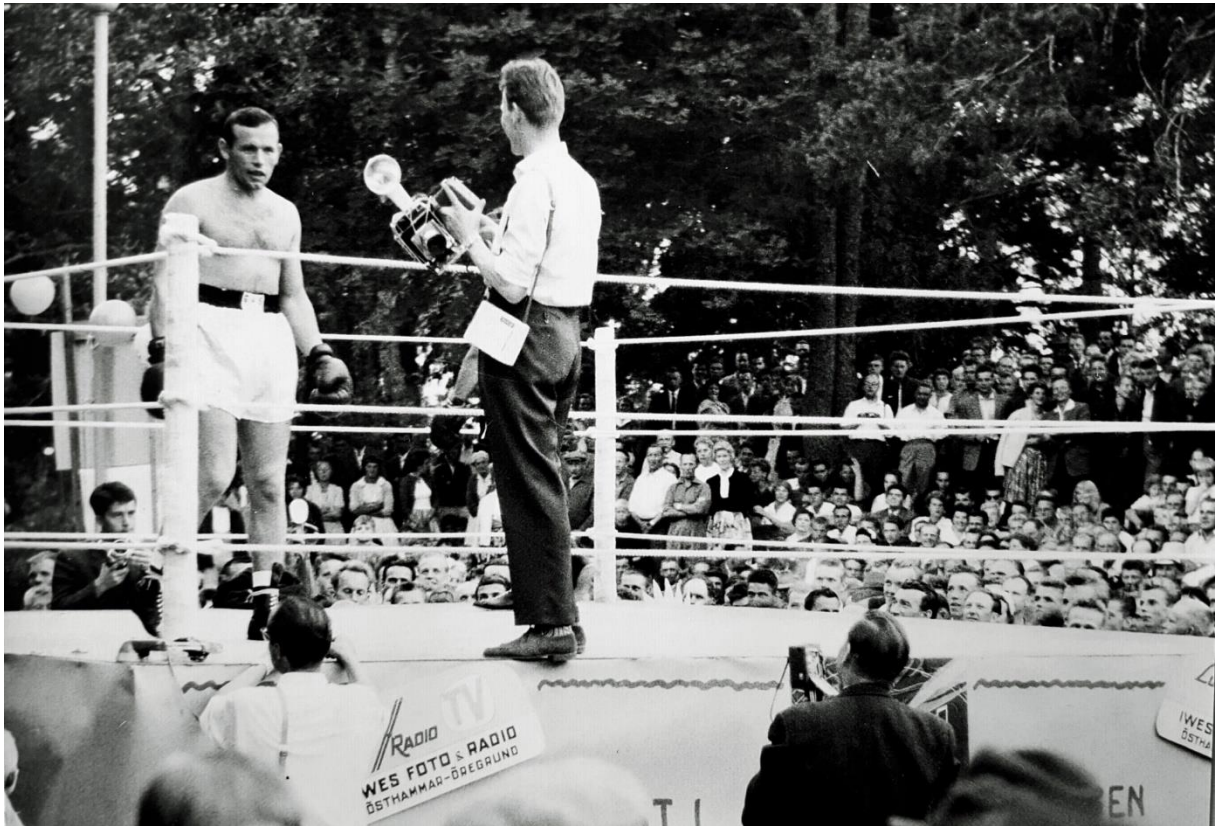
Personmiljöer

Ungdomsträff på IOGT:s Focus omkring 1965. Den röda tegelvillan bakom Storbrunn byggdes i början av 1960-talet och nyttades i många år som lekskola. *Foto: Östhammars Tidning*

Sagostund med Ulla Segerbäck på Östhammars bibliotek ca 1967. Barnen på bilden kom från bl a Snesslinge och Östhammar. *Foto: Upsala Nya Tidning*

En nybliven världsmästare besökte Krutudden 1959. Tungviktsboxaren Ingemar Johansson gav en uppvisningsmatch som lockade många åskådare. På bilden ser vi Ingo i samspråk med stadens fotograf och radiohandlare Ingemar Widén.

Foto: Gunnar Frisell

Ingrids Kondis (tidigare Löflings Konditori) vid Torget var en populär samlingsplats. Bilden är från början av 1970-talet då medlemmar av ÖMK (Östhammars Motorklubb) har samlats. Till höger ser vi Ingrid Bohlin's dotter Annika.

Foto: Upsala Nya Tidning

Telegrafstation var en av stadens stora arbetsplatser. Det nya Post- och Telegrafhuset vid Rådhusgatan invigdes 1936. Östhammars Tidnings fotograf tog bilden av några växeltelefonister 1963. Året därpå blev telefonstationen automatiserad och man kunde slå numret med fingerskiva.

Foto: Östhammars Tidning

På 1950-talet fanns många mindre telefonväxlar på landsbygden. Josef Edlund har tagit bilden. Kanske någon av våra läsare kan identifiera damen.

Östhammars Lasarett invigdes 1916 och ersatte det äldre lasarettet vid Sjötorget. Samma år stod stadens Vattentorn klart. Sjukhuset hade ett hundratal sjukhusplatser. Fotot visar en av operations-salarna.

Foto: Skötsner-Edhlund

Personal på
Östhammars Lasarett
omkring 1920.
Foto i privatalbum.

Byggnader, gator och hamnen

Östhammars Tingshus invigdes hösten 1924. Det äldre tingshuset flyttades till Hembygdsgården och inreddes till hembygdsmuseum. Till höger ser vi Gamla Telegrafhuset, som uppfördes som skolhus och bostadslägenheter i början av 1800-talet. Byggnaden revs i slutet på 1950-talet. Vykort från 1930-talet.

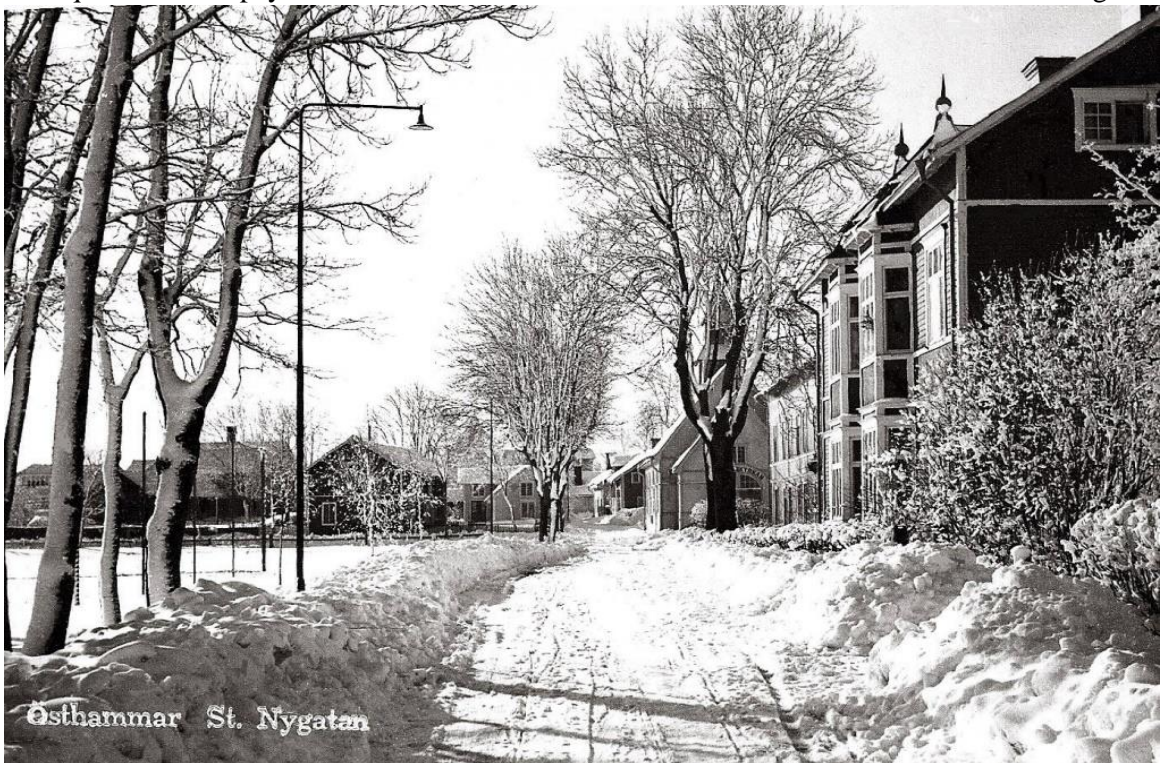

Gamla Prästgården och Församlingshemmet vid Prästgatan. Församlingshemmet invigdes i slutet av 1920-talet och var tidigare prästgårdens stall. Byggnaden revs då Rådhuskvarterets flerbostadshus uppfördes i början av 1990-talet.

Foto: UNT, 1970-talet.

Drottninggatan enkelriktades för trafik redan 1924. Bilden togs våren 1963 då det var ännu var vänstertrafik och Drottninggatan blev gågata. Till höger ser vi kommunalborgmästare David Blomquists Ford Zephyr från 1957. Foto: Östhammars Tidning.

Stora Nygatan vid Sjötorget började bebyggas med tvåvåningshus på 1890-talet. Huset till höger var uppfört omkring 1910 och fick senare reveterad fasad. Här fanns länge provinsialläkarens bostad och mottagning. Längre bort på gatan ser man gamla Missionskyrkan från 1911. Vykort från 1920-talet.

Familjen Skötsner-Edhlunds gård låg vid torget på den plats där Upplands Enskilda Bank byggde sitt nya hus 1913-14. Bilden är tagen omkring 1907 och vi ser barnen Josef, Tyra och Sara. Josef övertog föräldrarnas fotografyrke, systrarna blev sjuksköterskor. I bakgrunden ser vi fotoateljén.

Foto: Skötsner-Edhlund

I början av mars 1908 föll mycket snö över Östhammar. En del familjer kunde inte öppna sina ytterdörrar utan fick ta sig ut genom fönster på andra våningen eller vinden. Brita Skötsner-Edhlund har här fotograferat sonen Josef på Södra Tullportsgatan.

Utsikt över Östhammar mot Gammelhus omkring 1890. Närmast i bild ser vi skolan (Brunnsskolan), som den såg ut fram till slutet av 1940-talets ombyggnad. Stadskärnan var begränsad till ett litet område. Ladorna i övre vänstra hörnet ersattes av hyreshus vid Slottsgatan i början av 1950-talet.

Foto: Skötsner-Edhlund

Torget i början av 1890-talet. Vid denna tid var torget belagt med kullersten och marknivån var betydligt lägre. Flera gårdar hade stall, där bönderna kunde ställa in sina hästar. Invid Rådhuset ser man kopparslagare Wilkessons gård, som revs 1942.

Foto: Skötsner-Edhlund

Skärgårdsbåtar i hamnen en marknadsdag omkring 1902. På kajen har en grupp människor samlats för att bedöma de medhavda kaggarna med saltad strömming. Skärgårdsborna kom långväga ifrån och övernattade i sina båtar. Vid strömmingspremieringen bedömdes smak och konsistens. Resultaten redovisades i Östhammars Tidning. Byggnaden till vänster i bild är Gamla Lasarettets personalbostad. *Fotot är taget av amatörfotograf Signe Jacobsson, som levde till 1965.*

När Kommunkontoret uppfördes revs den gamla bebyggelsen. Invid Nordanviksstenen fanns stadens gamla fattigstuga, som revs 1968. Skomarstugan flyttades till Hembygdsgården.

Foto: UNT

Östhammars "Såg och Kvarn" byggdes av rådman Lundquist 1895. Här fanns också en mekanisk verkstad som reparerade och underhöll stadens ångbåtar. På bilden ser vi också Linus Janssons Båtbyggeri. Fotot är från 1930-talet och vi ser vraket efter briggen Johannes, som sänktes för att tjänstgöra som vågbrytare. Senare byggdes den nuvarande bryggan med fartyget som grund. Sågen brändes ned i mitten på 1970-talet för att ge plats åt villaområdet vid Marinvägen. Fotograf okänd

I Badhusparken fanns den första tennisbanan nära Societetshuset. Senare anlades en tennisplan intill Gymnastikhuset, en liten byggnad som finns kvar vid södra infarten till Källörn. I huset tog Hafsbadsanstaltens badläkare och sjukgymnast emot sina patienter. Bilden visar den då nyanlagda tennisplanen.
Foto från ca 1935 i ett privatalbum.

På Hembygdsgården finns en minnessten över stadens grundare, kung Albrekt av Mecklemburg. Stenen högs på 1980-talet av Algot Andersson i Kavarö. Algot var till yrket lantbrukare och brunnsbörare. På fotot ser vi Algot omgiven av kommunalrådet Uno Jansson och Hembygdsföreningens ordförande, Bengt Löfstrand. *Foto: UNT*

Sjösättning i Hamnen 1954. Vi ser en ny båt från Gunnar Delwalls Båtbyggeri som beställts av disponenten vid Vittinge Tegelbruk. Sixten Messing har tagit fotot. Han arbetade vid denna tid som båtbyggare hos Delwall.

ÖSTHAMMARS STADS SISTA RÅDSTUGA december 1916

En viktig epok i Östhammars Stads historia var när man 1916 bytte styrelseform för behandling och beslut gällande staden styrning och angelägenheter, från ”*Allmän Rådstuga*” till ”*Stadsfullmäktige*”.

Östhammar styrdes förr i tiden av en Borgmästare med stöd av ett antal rådmän och den *Allmänna rådstugan*. År 1916 var de valda rådmännen Handlaren och Redaren Mathias Lundqvist, Handlaren Reinhold Sundberg och Johan Gustaf Carlsson. Magistraten, borgmästaren Johan Wahlund tillsammans med rådmännen hade även domsrätt och avgjorde förutom frågor gällande styrning av staden, även rättstvister.

Allmän rådstuga var i en mindre stad som Östhammar motsvarigheten till kommunalstämma och sockenstämma på landet. Där samlades i likhet med nämnda stämmor alla röstberättigade i staden för att välja ledamöter i stadens styrelser och nämnder, vilket idag sköts av kommunfullmäktige. *Allmän rådstuga* var alltså stadens högsta beslutande organ, liksom kommunfullmäktige är idag. Noteras bör att rösträtten var från början graderad efter inkomst – rika hade fler röster.

1862 kom en ny lag om gällande hur städer och socknar skulle styras Kommunallagen. Denna implementerades successivt runt om i landet. Östhammar var den sista staden i Landet som övergick från Rådstuga till Stadsfullmäktige som högsta beslutande organ. I städer med färre än 3 000 invånare var det upp till allmänna rådstugan att bestämma huruvida beslutanderätten skulle överlämnas åt stadsfullmäktige eller utövas av allmänna rådstugan själv.

För att förankra och bekräfta beslut i denna fråga kallades under november och december 1916 stadens röstberättigade till *Allmän rådstuga* för att där besluta om övergång till ny styrform Samt att välja de ledamöter som framledes skulle utgöra stadsfullmäktige.

Rådstuga den 22:a december 1916

I centrum borgmästare Johan Wahlund till höger vid bordet rådmän Reinhold Sundberg till vänster rådmän Johan Gustaf Carlsson bredvid honom rådmän Mathias Lundqvist övriga stående representerar de med rösträtt

Hela denna process började med ett brev inlämnat till Magistraten den 29 augusti 1916 författat av skolläraren och organisten Rikard Hagberg och underskrivet av ytterligare 29 personer, bland vilka fanns merparten av de betydande röstberättigade i Östhammar.

Hagberg skriver: ”Undertecknade får härmed väcka förslag om införande av Stadsfullmäktige institutionen i Östhammar. Som skäl för ifrågasatta omdaning av stadens arbetssätt må i korthet erinras därom att Östhammar numera bland landets städer står ensamt kvar med allmän rådstuga, en institution, som 1860 talets stora kommunala lagreform näppeligen avsåg någonstädes bibehållas längre än till dess resp. stadssamhällen kunde uppvisa nödigt antal personer lämpliga att i egenskap av fullmäktige företräda medborgarna. Den tidpunkten lär, vad Östhammar beträffar, och med jämförelse hämtad från närliggande håll få anses vara för rätt länge sedan passerad ”

Vad som också anförs är behov av större insyn från medborgarna och de kommande större ekonomiska ärenden ” hur staden på senaste tiden kastat sig in på synnerligen omfattande finansiella spörsmål, och snart står inför nya, ännu större ekonomiska problem, för vilkas lösning och handhavande stadsfullmäktige väl får anses vara ett vida bättre skickat organ än en allmän rådstuga”

Vidare skriver Hagberg: ”Efter denna korta förberedelsevis framlagda motivering för vårt förslag få vi vördsamt hemställa om, att Magistraten snarats ville utlysa allmän rådstuga med uppgift att, enligt Kungl. Förord. om kommunalstyrelse i stad § 7, överlägga och besluta angående vårt förslag: *att staden måtte åt stadsfullmäktige överlåta sin beslutsrätt*”

I november och december 1916 med flera förberedande möten och som avslutas med möten den 19:e, 21: a och 22:a december genomförs i rådhusalen val av ledamöter till Stadsfullmäktige och bekräftas att Stadsfullmäktige övertar de befogenheter som tidigare innehafts av Magistraten och Rådstugan per den 1: a januari 1917

Det var 224 valesdlar som inlämnats och som representerade 2296 röster, notera att flera av de välbärgade hade många röster.

Rösterna fördelades på de tre partigrupperna

Stadsfullmäktigepartiet 1068 röster

- 1: a namn fabrikör M Karlsson
- 2: a J Andrén
- 3:e R Hagberg
- 4:e Skräddare A Svensson
- 5:e predikant O Nilsson

Det moderata partiet 846 röster

- 1: a namn veterinär O Beronius
- 2: a Per Mattson
- 3:e kronolänsman H V Nyman
- 4:e Emil A Sjulander.

Arbetare och Gårdsägare 382 röster grundläggaren enda namn C M Carlsson

Dessa tillsammans blev de 10 ledamöter och som per den 1 januari 1917 utgjorde Stadsfullmäktige i staden Östhammar. En epok *Allmän rådstuga* i Östhammar med en historia av flera hundra år var därmed avslutad.

/Karl-Fredrik Ingemarsson/

Verksamhetsberättelse för Frösåkers Hembygdsförening 2016

Styrelsen avger följande berättelse för verksamhetsåret 2016

Styrelseledamöter och övriga funktionärer

Ordförande	Karl-Fredrik Ingemarsson
Vice ordförande	Berit Mattsson
Sekreterare	Tommy Sjölander
Kassör	Sten Lindholm
Ledamot	Torbjörn Forsman
Ledamot	Margaretha Jakobsson
Ledamot	Bo Eriksson
Suppleant	Ragnhild Sjögren
Suppleant	Karl-Artur Sjöblom
Suppleant	Vivi Lindberg
Revisorer	Gunnar Frisell och Anders Öhrn
Valberedning	Elof Svens, sammankallande och Willy Olsson

Ansvarig för:

Fastighetskommitté	Bo Eriksson
Museikommitté	Torbjörn Forsman
Samlingskommitté	Karl-Fredrik Ingemarsson

Ombud till Upplands Fornminnesförening och Hembygdsförbund Karl-Fredrik Ingemarsson

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 6 stycken sammanträden. Årsmöte i februari med 28 medlemmar närvarande. Antalet medlemmar vid årets slut var 283 personer, en minskning med 15 personer. Ett medlemsblad har getts ut. Under året har bokprojektet "En storredare i Roslagen under segelfartygens tid" slutförts.

Ekonomi

Styrelsen föreslår att årets resultat kronor +30 681 kronor (+ 3 223 kr 2015) balanseras i ny räkning.

Aktiviteter under året:

1/3 Facebooksida startas, vid årsskiftet ca 1020 följare.

15/5 Gökotta i Johannisfors. 6-8 deltagare. Majvivor beskådades och fikastund vid Storskär. Ingen gök denna gång.

16/5 Möte med Östhammars kommunledning: kommunalråden Jakob Spangenberg och Margaretha Widén-Berggren, Lennart Owenius och kultur- och fritidsnämndens ordförande Jonas Lennström. Information om föreningens verksamhet och politikerna uppdaterades om våra projekt.

25/5 Visningskväll Hembygdsgården. Karl-Fredrik och Torbjörn visade muséet. 12-13 personer deltog.

6/6 Nationaldagsfirande, ca 200 deltagare. Prästen Anne-Marie Larsson var talare och för musiken stod AI Fine. Många barn deltog i aktiviteten "Kom och sjung med Lisa". Stort intresse för visningen av husen.

31/7 Hemvändardag med liten auktion och firande av gamla Vattentornet 100 år. Ca 750 personer kom i bästa möjliga sommarväder. 575 besökte vattentornet och såg den nyproducerade filmen om vattentornet och dess historia. Planerat för ca 300 besökare, så ICA som bjöd på picknic fick ordna mer förtäring. De 300 smörgåsarna gick åt direkt, kompletterat med bullar i 2 omgångar. Auktionen inbringade drygt 2000 kr. Ett mycket lyckat samarrangemang med SKB, ICA och Östhammars kommun.

Hembygdsgården Under sommaren, fem veckoslut fredag till söndag har hembygdsgården varit öppen med möjlighet att fika och se våra samlingar. En mycket uppskattad verksamhet.

28/8 Båtresan i ångbåten Viktoria kölvatten. Ett samarrangemang med Roslagensvisit och m/s Sunnan Express. Resan mer än fulltecknad, 60 deltagare med på denna heldagsstur. Föreningen stod för guidning och planering av resan. Resrutt Östhammar->Tvärnö->Raggarö->Älvsån->Sundsveden->Sladdarön->Tulka-> Hallstavik -> Hargshamn->Östhammar. På respektive plats mötte de lokala hembygdsföreningarna upp och berättade om platsen. I Hargshamn sjöng Evald Mattson och berättade. Ångbåtspost förevisades under resan.

11/9 Visning av Båtsmanstorpet i Marka. Cirka 30 besökare. Traditionell visning och fikaserivering stod på programmet. En trevlig dag.

17/9 Valö-Forsmark Föreningens styrelse besökte Valö- Forsmarks Hembygdsförening. Vi fick en trevlig visning av smedjan och alla fina byggnader.

1-30/9 Utställningen "Staden Östhammar" Föreningen bidrog med tavlor, bruksföremål, silverföremål (Karl-Fredriks privata samling), textilier och tavlor (från Vivis och Karl-Fredriks privata samlingar) och ett bildspel med de texter och fotografier över Östhammar som Torbjörn gjort, som tidigare varit publicerade i Medlemsbladen 2014-2016. Utställningen var ett samarrangemang mellan kommunen, SKB, Östhammars Fotoklubb, Östhammars konstnärsförening och Frösåkers hembygdsförening. Utställningen blev en succé med över 1000 besökare.

25/9 Fornminnesexcursion, 21 deltagare. Vivi, Margaretha och Bengt ordnade visningen tillsammans med Lars Norén och Kjell Adolffson från Valö-Forsmarks hembygdsförening. Vargropen i Norrby, tre gravar med Bautasten och kalkgruvan vid Liäng med omkringliggande lämningar studerades. Mycket lyckad tillställning med inslag av natursceneri i form av räv och älgfamilj.

28/9 Bokrelease "En storredare i Roslagen under segelfartygens tid" i Östhammars rådhus med ca 60 deltagare. Karl-Fredrik höll ett anförande om boken. Roslagen Visit bjöd på tilltugg. Artiklar om boken har varit införda i Östra Uppland och UNT. Bokupplagan är på 400 ex och vid årsskiftet var hälften sålda.

Oktober Takreovering Didricksonska huset. Under vecka 40 har Bengt, Bosse, Karl-Artur och Karl-Fredrik tagit bort delar av taket och ersatt med nytt undertak, papp och tegel. En mycket behövlig reparation. Detta är del 1 i projektet takreovering av Didricksonska lofthuset.

Gåvor, under året har föreningen erhållit:

- Kopparbunke
- Föremål från fotograf Josef Edhlunds kvarlåtenskap
- En skrift om Jöns Lindman och hans ur
- 15 exemplar Östhammars tidningar
- Dokumentation från Schrams

Sonja Nilsson
Östhammars kommun
Lennart Andersson
Tommy Nymark
Anna Ancarman

Digitalisering av Östhammars Tidning

Föreningen drev tillsammans med Uppsala digitaliseringstjänst ett projekt att digitalisera Östhammars Tidning, som utkom 1887- 1966. Projektet var en fas 3 aktivitet, som dessvärre lades ner under maj 2016. Projektet hann digitalisera 15 årgångar av Östhammars Tidning 1887-1898, 1902, 1905, 1915. Ett arbete har pågått under hösten med kommunens handläggare som arbetar med arbets- och sysselsättningsfrågor om att få arbetskraft och arbetslokal. Nystart av projektet under 2017.

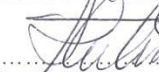
Slutord från ordföranden

Jag vill på min och styrelsens vägnar avslutningsvis rikta ett stort **tack** till alla som bidragit och på ideell basis gör vår verksamhet möjlig.

Styrelsens underskrifter:

Karl-Fredrik Ingemarsson, ordförande

Berit Mattsson, vice ordförande

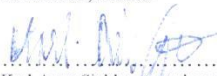

Sten Lindholm, kassör

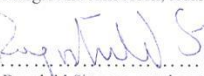

Tommy Sjölander, sekreterare

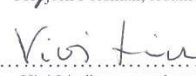

Bo Eriksson, ledamot

Margaretha Jakobsson, ledamot

Torbjörn Forsman, ledamot

Karl-Artur Sjöblom, suppleant

Ragnhild Sjögren, suppleant

Vivi Lindberg, suppleant

ÅRSMÖTE TISDAG 28 FEBRUARI 2017

Klockan 18:00 SKB:s lokal på Norra Tullportsgatan i Östhammar

1. Val av ordförande och sekreterare för mötet.
2. Val av protokolljusterare tillika rösträknare.
3. Fråga om mötet har utlysts på rätt sätt.
4. Fastställande av dagordning.

5. Styrelsens verksamhetsberättelse för det senaste verksamhetsåret.
6. Styrelsens förvaltningsberättelse (balans- och resultaträkning) för det senaste räkenskapsåret.
7. Revisorernas berättelse för det senaste räkenskapsåret.
8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för den tid revisionen omfattar.

9. Fastställande av medlemsavgifter.
- Styrelsen föreslår att medlemsavgiften för 2018 är 150:- för enskild och 250:- för familj.

10. Fastställande av verksamhetsplan och behandling av budget för det kommande verksamhets-/räkenskapsåret.

11. Val av ordförande samt övriga styrelseledamöter och suppleanter.
Val av ordförande för 2 år (väljs på 2 år udda år)
Val av sekreterare för 2 år (väljs på 2 år udda år)
Val av 4 stycken ledamöter för 1 år
Val av 3 stycken suppleanter för 1 år
Val av ansvarig för
 - Fastighetskommitté för 1 år
 - Museikommitté för 1 år
 - Samlingskommitté för 1 år(Kassör väljs för 2 år, jämna år)

12. Val av 2 stycken revisorer för 1 år
13. Val av 2 stycken till valberedning för 1 år varav en sammankallande

14. Övriga frågor

Rådhusstorget Fotograf: Skötsner-Edhlund

Efter årsmötet kommer Torbjörn Forsman att visa och berätta om fotografier från Östhammar